

ONDERWERP Reactie Landelijke Stichting Centrum Seksueel Geweld op Nationaal Actieprogramma Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld

Geachte heer Dijkgraaf, geachte mevrouw Van Gennip,

Afgelopen 13 januari 2023 presenteerde u uw Nationaal Actieprogramma Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld. Met deze brief willen wij als Centrum Seksueel Geweld graag reageren op dit programma.

Een stap naar voren voor slachtoffers van seksueel geweld

Het Centrum Seksueel Geweld (CSG) is verheugd dat het kabinet naar voren stapt als het gaat om het bestrijden van seksueel geweld. Zoals u ook in het programma noemt, krijgt 1 op de 5 mannen en 1 op de 2 vrouwen in zijn of haar leven te maken met seksueel geweld. Niet zelden laat dit diepe sporen na, zowel op psychisch, fysiek als op seksueel gebied. Deze slachtoffers verdienen goede, effectieve en makkelijk beschikbare hulp, om te herstellen van wat hen is aangedaan. Dat vraagt om een gecoördineerde aanpak vanuit de overheid, waar u met de instelling van de regeringscommissaris en met dit programma nu voor het eerst initiatief toe neemt.

Dit besef was tien jaar geleden ook de voornaamste reden voor de oprichting van het eerste CSG: een integraal, multidisciplinair hulpaanbod, op één locatie, waar zo min mogelijk professionals – van medische, forensische én psychologische discipline – in een vroeg stadium werken aan zo goed mogelijke hulp voor het slachtoffer. Sinds 2018 is een landelijk dekkend netwerk gerealiseerd van 16 CSG's die 24/7 bereikbaar zijn, en daar zijn we trots op. De lancering van het Nationaal Actieprogramma is een voelbare steun in de rug voor al onze honderden professionals die dagelijks werken met slachtoffers van seksueel geweld.

Het Nationaal Actieprogramma: de juiste maatregelen in de juiste samenhang

We zijn te spreken over de verschillende actielijnen die u voorneemt, die allemaal een deel van de problematiek raken. Ten eerste het maatschappelijk debat. Wij denken dat zo'n debat helpt: binnen het CSG zien we namelijk dat mensen vaak niet goed weten wat seksueel geweld is. Dat geldt voor slachtoffers, die zich vaak niet realiseren dat zij slachtoffer zijn; dat geldt voor plegers, die weinig inzicht hebben in of reflecteren op hun gedrag; en dat geldt voor omstanders, die weinig beeld hebben bij wat seksueel geweld is. Ze zien het nooit, en willen het misschien ook niet zien: seksueel geweld zorgt immers bij veel mensen voor afweer. Het CSG merkt daarbij op dat die afweer doorgaans het grootst is bij de vormen van seksueel geweld die het dichtst bij huis plaatsvinden: namelijk misbruik van kinderen en jongeren, in verreweg de meeste gevallen door een bekende; niet zelden een familielid. Dit type misbruik heeft bovendien het meest verwoestende effect, komt het vaakst voor, maar wordt het minst vaak gezien. Het is daarom een goede zaak

dat het Actieprogramma zich richt op zowel grensoverschrijdend gedrag in de openbare ruimte en op het werk, als op seksueel misbruik binnen gezinnen. Het creëren van maatschappelijke normen ten aanzien van seksueel geweld, en het bespreekbaar maken hiervan, heeft ook een preventieve werking. Dat is belangrijk, zeker als het gaat om kinderen en jongeren. We zijn daarom blij dat aan deze doelgroep op verschillende manieren extra aandacht wordt gewijd.

Daarnaast is het CSG te spreken over de actielijn gewijd aan goede en makkelijk vindbare hulpverlening. Effectieve hulp bij de verwerking is belangrijk (door onverwerkt trauma wordt 1 op de 2 slachtoffers namelijk opnieuw slachtoffer), maar deze is lang niet altijd beschikbaar. De wachtlijsten in onder andere de ggz vormen een groot probleem, waar we elke dag mee worden geconfronteerd in het CSG. Het is goed dat het kabinet hier aandacht aan besteedt. Ook de vindbaarheid van deze hulp is een belangrijk punt. Wij proberen ons hier met ons landelijk, 24/7 bereikbaar telefoonnummer 0800-0188 aan bij te dragen, en gaan daarom graag met uw collega-departementen in gesprek als het aankomt op de resultaten van het onderzoek door het Verwey-Jonker Instituut.

Impact op de uitvoering

Het CSG vindt het terecht dat niet alleen met laatstgenoemde actielijn wordt stilgestaan bij hulpverlening, maar dat er ook een zogeheten impactanalyse wordt gedaan. Regeringscommissaris Hamer merkt in haar reactie op het programma terecht op dat organisaties in de uitvoering, ook wij als CSG, het aantal slachtoffers dat naar voren stapt alleen maar ziet toenemen. In 2021 vonden ondanks COVID 33% meer slachtoffers hun weg naar het CSG, in 2022 zagen we de grootste piek (10.000 slachtoffers) sinds de oprichting van het CSG. Wij vinden het belangrijk om goed opvolging te kunnen geven aan wat deze verhoogde politieke aandacht bij mensen teweegbrengt, en blijven daarom graag betrokken bij deze impactanalyse.

Ten slotte

Het CSG is zeer te spreken over de eerste stappen die zijn gezet. Het initiatief van dit kabinet voelt als een grote steun in de rug voor het werk dat wij sinds 2012 voor slachtoffers doen. U kunt deze brief dan ook zien als een uitgestoken hand om mee te denken over de uitvoering van het programma, zowel als het gaat om melden en hulp aan slachtoffers (dat in de 16 regionale CSG's gebeurt), als om onderzoek en advies ten aanzien van de problematiek (waarin we in het landelijk CSG als expertisecentrum voorzien). Als u naar aanleiding van deze brief in gesprek wil, dan zijn wij daar uiteraard van harte toe bereid.

Met vriendelijke groet,

de Raad van Bestuur van de Landelijke Stichting Centrum Seksueel Geweld

Directeur-bestuurder

Iva Bicanic

Bestuurder

Margot Vlutters